

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
рішенням Вченої ради ОНУ
імені І.І. Мечникова
Голова Вченої ради
проф. Іваниця В. О.
(протокол № 6 від 15 грудня 2020 р.)

Положення набуває чинності з
4 січня 2021 р.

В.о. ректора ОНУ імені І.І. Мечникова
проф. Іваниця В. О.
(наказ № 186-02 від 16 грудня 2020 р.)

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОСВІТНІ ПРОГРАМИ В
ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

Одеса – 2020

1. Загальні положення

1.1. Положення про освітні програми в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, Статуту Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. Положення узгоджено з Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова, Положенням про моніторинг якості освіти в Одеському національному університеті імені І.І.Мечникова, Положенням про організацію і проведення опитування здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

1.2. Положення розроблено з метою сприяння забезпеченню якості освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (далі – Університет) через упорядкування та уніфікацію процедури розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду освітніх програм.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Акредитація – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності Університету за цією програмою на предмет: відповідності стандарту вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання.

Атестація – встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Гарант освітньої програми – науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка несе відповідальність за її якість, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років.

Група забезпечення спеціальності – група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких заклад освіти є основним

місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на певних рівнях вищої та фахової передвищої освіти, післядипломної освіти для осіб з вищою освітою та осіб з освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Забезпечення якості освіти – сукупність процедур, що застосовуються на інституційному (внутрішньому) та національному і міжнародному (зовнішньому) рівнях для якісної реалізації освітніх програм і присудження кваліфікацій.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються в Університеті на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Кваліфікація - офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Кваліфікація відповідно до спеціальності – кваліфікація особи, підтверджена документом про освіту чи науковий ступінь із відповідної спеціальності або підтверджена науковою, науково-педагогічною, педагогічною чи іншою професійною діяльністю за відповідною спеціальністю за не менш як сімома видами чи результатами, переліченими в пункті 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Компетенція – надані особі повноваження для виконання покладених на неї завдань і обов'язків певної професії (заняття, роботи).

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального

навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

Моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Навчальна програма дисципліни – документ, що визначає її місце й значення у процесі підготовки фахівця, мету та завдання її вивчення, очікувані результати навчання, які має продемонструвати здобувач вищої освіти після завершення вивчення дисципліни, містить інформацію про обсяг дисципліни у годинах та кредитах, її загальний зміст, форми підсумкового контролю тощо.

Освітній компонент – самодостатня і формально структурована частина освітньої / навчальної програми (наприклад, курс, модуль, навчальна дисципліна, семінар, виробнича практика тощо).

Освітній процес – інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження й використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти й задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Освітня програма (освітньо-професійна, освітньо-наукова, освітньо-творча) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Проектна група – визначена наказом ректора Університету група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої освіти, фахової передвищої освіти та у сфері

післядипломної освіти для осіб з вищою освітою і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

Програмні результати навчання за освітньою програмою відображаються у профілі освітньої програми; результати навчання за освітніми компонентами професійної програми відображаються в навчальних програмах дисциплін, практик та інших компонентів освітньої програми.

Робоча група освітньої програми – визначена наказом ректора Університету група науково-педагогічних працівників, представників зовнішніх стейкхолдерів (за можливості), які мають відповідну академічну та/або професійну кваліфікацію і відповідають за реалізацію, забезпечення якості, періодичний моніторинг, перегляд і оновлення освітньої програми на певному рівні вищої освіти.

Робоча програма навчальної дисципліни – навчально-методичний документ, складниками якого є опис навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни, теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи контролю, схема нарахування балів, рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні ресурси.

Силабус – це документ, у якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представлено процедури (у т.ч. стосовно кінцевих термінів і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної доброчесності) і зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути представлені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною.

Спеціалізація – складова спеціальності, що може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти.

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Студентоцентроване навчання – підхід до організації освітнього процесу, що передбачає:

- заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;
- створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

1.4. Освітня діяльність в Університеті на різних рівнях освіти здійснюється за відповідними освітніми (освітньо-професійними, освітньо-науковими, освітньо-творчими) програмами.

1.5. Освітні програми (далі – ОП) Університету спрямовані:

- на здобуття особами, які навчаються, вищої освіти за ступенями бакалавра, магістра, доктора філософії;
- на підвищення слухачами кваліфікації (освітньої та/або професійної) в межах того самого рівня Національної рамки кваліфікацій;
- на підготовку слухачів до навчання за відповідним рівнем вищої освіти.

Особам, які успішно опанували відповідну ОП, Університет гарантує отримання відповідного диплома або атестата, та/або сертифіката.

1.6. Ініціювання, розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та припинення ОП в Університеті здійснюється прозоро й відповідно до затверджених процедур, в узгодженні із загальними цілями Стратегічних пріоритетів розвитку Університету.

1.7. Прийняття рішення щодо відкриття або закриття будь-якої ОП в Університеті здійснюється за таких умов:

- дотримання принципу прозорості;
- проведення консультацій всіх зацікавлених сторін (науково-педагогічні працівники, адміністрація, здобувачі вищої освіти, роботодавці);

- оцінювання необхідного методичного, кадрового і матеріального забезпечення;
- здійснення оцінки ризиків та оцінки економічної доцільності;
- проведення зовнішньої експертизи;
- забезпечення відкритого розгляду проєкту ОП, результатів оцінок та експертиз.

1.8. Стандарти вищої освіти встановлюють такі вимоги до ОП:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

1.9. Структура освітньої програми:

- титульна сторінка;
- лист погодження ОП;
- передмова;
- профіль ОП;
- перелік компонентів ОП;
- структурно-логічна схема ОП;
- опис форм атестації здобувачів вищої освіти;
- матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП;
- матриця відповідності програмних компетентностей навчальним компонентам ОП.

Форму освітньої програми наведено у Додатку 1 цього Положення.

1.10. Умови доступу до освітніх програм.

1.10.1. Основними умовами доступу особи до навчання за ОП для здобуття освіти на відповідному рівні є наявність у неї документа, який засвідчує здобуття освітньої кваліфікації за попереднім рівнем (ступенем) освіти, а також проходження конкурсного відбору або відповідність конкурсним вимогам.

Для кожної ОП можуть визначатися додаткові умови доступу.

Умови доступу до програм спільного та подвійного дипломування визначаються для кожної програми окремо.

1.10.2. При визначенні права на навчання в Університеті визнання документів про освіту інших держав здійснюється в установленому порядку.

1.10.3. Конкретні вимоги щодо умов доступу до ОП можуть бути зазначені у Правилах прийому до Університету на відповідний рік, які формуються відповідно до цього Положення та Умов прийому на навчання, затверджуються Міністерством освіти і науки України.

2. Порядок розроблення та затвердження освітніх програм

2.1. Нова освітня програма розробляється за ініціативи керівництва Університету, факультету, кафедри або групи кафедр, ініціативної групи з науково-педагогічних працівників Університету.

2.2. Розроблення освітньої програми здійснюється на основі стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю для відповідного рівня вищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів (у разі їх наявності).

2.3. Для розроблення освітньої програми створюється проектна група, склад і керівник якої затверджується наказом ректора Університету за поданням декана факультету на підставі пропозицій випускових(ої) кафедр(и).

2.4. Проектна група повинна складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи, мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не є (були) членами жодної проектної групи Університету або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі (крім проектної групи з цієї ж спеціальності в Університеті).

2.5. Залежно від рівня освіти до складу проектної групи спеціальності встановлюються додаткові вимоги:

2.5.1. Для освітньо-професійного ступеня молодшого бакалавра у складі групи повинно бути не менш як три особи, з яких хоча б одна особа має науковий ступінь та/або вчене звання.

2.5.2. Для освітнього ступеня бакалавра у складі групи повинно бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання.

2.5.3. Для освітнього ступеня магістра у складі групи повинно бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них один доктор наук та/або професор.

2.5.4. Для освітньо-наукового ступеня доктора філософії у складі групи повинно бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них не менше двох докторів наук та/або професорів.

2.6. Для отримання ліцензії з правом навчання іноземців та осіб без громадянства один із членів проєктної групи повинен володіти англійською мовою на рівні B2 за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти або кваліфікаційними документами (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), що пов'язані з використанням зазначеної мови.

2.7. Керівником проєктної групи призначають одного з її членів, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше десяти років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії і ступеня магістра та не менше п'яти років для освітніх ступенів бакалавра й молодшого бакалавра.

Керівник проєктної групи не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проєктними групами, за винятком керівництва проєктними групами за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності в Університеті.

Вимогою до керівника проєктної групи з 23.05. 2021 є наявність у нього не менше однієї статті у періодичному виданні, яке включене до однієї з наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection.

2.8. Члени проєктної групи виконують такі функції:

- координація роботи з розроблення, започаткування (впровадження) ОП;
- розроблення профілю освітньої програми (опису мети програми, характеристик програми, програмних результатів навчання, переліку загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти тощо);
- забезпечення відповідності змісту програми, що реалізується в Університеті, чинним стандартам вищої освіти;
- забезпечення відповідності освітньої діяльності за програмою, що реалізується в Університеті, чинним Ліцензійним умовам;
- розроблення навчального плану та іншої документації, необхідних для започаткування підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною освітньою програмою, формування ліцензійної справи;
- забезпечення зовнішнього рецензування освітніх програм.

2.9. Доручення, що покладаються на керівника та членів проєктних груп, виконуються в межах робочого часу другої половини робочого дня, що відмічається у індивідуальних планах працівників та затверджується рішенням відповідної кафедри (факультету тощо).

2.10. Будь-які зміни до складу проєктних груп у разі її незадовільної роботи або зміни у кадровому складі Університету здійснюються на підставі рапортів завідувачів відповідних випускових кафедр, витягу з протоколу засідання кафедри, схвалюються рішенням Вченої ради Університету та затверджуються наказом ректора.

2.11. Основні етапи розроблення та затвердження ОП:

- розроблення проекту ОП проектною (робочою) групою;
- розгляд проекту/проекту змін ОП на засіданні навчально-методичної комісії навчального підрозділу та надання рекомендації щодо винесення проекту/проекту змін ОП на громадське обговорення;
- оприлюднення проекту/проекту змін ОП на сайті Університету в розділі «Громадське обговорення». Тривалість обговорення – не менше 30 календарних днів;
- узагальнення проектною (робочою) групою результатів обговорення проекту/проекту змін ОП;
- розгляд проекту/проекту змін ОП вченою радою факультету;
- зовнішнє рецензування проекту/проекту змін ОП;
- схвалення проекту/проекту змін ОП Науково-методичною радою Університету (далі – НМР) та надання рекомендації щодо затвердження освітньої програми/ змін до ОП на засіданні Вченої ради Університету;
- затвердження проекту/проекту змін ОП Вченою радою Університету.
- оприлюднення освітньої програми на сайті Університету у розділі «Опис освітніх програм» та на сторінках факультетів.

2.12. Для розгляду проекту/проекту змін ОП Науково-методичною радою Університету:

2.12.1. Гарант освітньої програми надсилає секретареві НМР Університету заявку на розгляд, проект/проект змін ОП і комплект супровідних документів не пізніше ніж за 20 днів до чергового засідання.

2.12.2 Розпорядженням Голови науково-методичної ради створюється робоча група з розгляду проекту/проекту змін ОП у складі п'яти осіб, яка проводить попередній аналіз ОП та супровідних матеріалів та надає висновок щодо відповідності їх встановленим вимогам і можливості розгляду і схвалення на засіданні НМР.

2.12.3. Робоча група розглядає надані документи та встановлює:

- відповідність місії та стратегії Університету;
- врахування пропозицій і потреб внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів;
- дотримання процедури розгляду та затвердження проекту/проекту змін ОП на попередніх етапах відповідно до цього Положення;
- відповідність до вимог щодо структури, оформлення ОП;
- відповідність змістового наповнення, програмних компетентностей і результатів навчання Національній рамці кваліфікацій, затвердженим стандартам вищої освіти;
- забезпечення можливості вільного вибору навчальних дисциплін;

- забезпечення формування програмних компетентностей і досягнення програмних результатів навчання за рахунок обов'язкових освітніх компонентів;
- відповідність обсягу практичної підготовки здобувачів вищої освіти стандартам вищої освіти (за наявності) або іншим нормативним документам.

2.12.4. Робоча група упродовж 10 днів вивчає надані документи, у разі необхідності проводить співбесіду з гарантом освітньої програми, у разі необхідності може затребувати додаткові документи, зокрема протоколи засідань проєктної (робочої) групи, протоколи зустрічей із зовнішніми стейкхолдерами, протоколи засідань навчально-методичної комісії, вченої ради факультету, рецензії зовнішніх експертів, результати анкетувань здобувачів вищої освіти, навчальні програми дисциплін, робочі програми навчальних дисциплін тощо.

2.12.5. За підсумками розгляду проєкту/ проєкту змін ОП керівник робочої групи готує висновок, у якому зазначаються виявлені недоліки, зауваження, пропозиції щодо їх усунення. Висновок надсилається гаранту ОП для ознайомлення та виправлення суттєвих недоліків та зауважень. Гарант має внести до ОП відповідні зміни та повідомити про це робочу групу.

2.12.6. На засіданні НМР Університету керівник робочої групи доповідає про результати попереднього аналізу проєкту ОП/проєкту змін ОП, після чого НМР приймає рішення про можливість надання рекомендації щодо затвердження освітньої програми/змін до ОП на засіданні вченої ради Університету. Гарант ОП має право бути присутнім на цьому засіданні НМР.

2.13. Результатом розгляду НМР Університету є рішення про можливість надання рекомендації щодо затвердження освітньої програми/змін до ОП на засіданні Вченої ради Університету.

2.14. Вчена рада Університету розглядає погоджений проєкт освітньої програми та затверджує освітню програму, яка вводиться в дію наказом ректора.

Право прийняття рішення щодо відкриття або закриття освітньої програми не може бути делеговане структурним підрозділам.

2.15. На підставі відповідної освітньої програми розробляється навчальний план, який визначає перелік та обсяг компонентів освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота) у кредитах ЄКТС, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного й підсумкового контролю.

На основі навчального плану розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани здобувачів вищої освіти, що мають містити, у тому числі, обрані ними навчальні дисципліни.

3. Забезпечення якості освітніх програм

3.1. Група забезпечення спеціальності у кожному підрозділі Університету, де здійснюється підготовка за спеціальністю, повинна складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють в Університеті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення Університету або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі.

3.2. Склад групи забезпечення повинен відповідати таким вимогам:

3.2.1. Частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність, і становить не менше 20% загальної кількості членів групи забезпечення для рівня молодшого бакалавра (до 1 вересня 2019 р. з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію), 50% – бакалавра, 60% – магістра, доктора філософії;

3.2.2. Частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність і становить не менше 10% загальної кількості членів групи забезпечення для рівня бакалавра, 20% – магістра, 30% – доктора філософії/доктора мистецтва.

3.3. Кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної спеціальності (для дистанційної форми навчання не більше 60 здобувачів).

3.4. Гарант освітньої програми несе персональну відповідальність за забезпечення якості навчання за ОП, своєчасне надання інформації з моніторингу програми, її акредитацію та конкурентоспроможність, готує відомості про самооцінювання освітньої програми.

Гарант ОП призначається наказом ректора. За відсутності відповідного наказу гарантом ОП вважається керівник відповідної проектної групи, призначений відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Один науково-педагогічний працівник може бути гарантом тільки однієї ОП, також може бути гарантом і/чи завідувачем кафедри.

Відсутність в освітньої програми гаранта є формальною підставою для її припинення (закриття).

3.5. Після введення освітньої програми в дію відповідальною за реалізацію, забезпечення якості, періодичний моніторинг, перегляд і оновлення освітньої програми є робоча група освітньої програми. Її склад затверджується наказом ректора Університету за поданням декана факультету на підставі пропозицій гаранта ОП. У разі відсутності такого наказу робочою групою ОП вважається проектна група, склад якої призначений відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

3.6. До складу робочої групи освітньої програми можуть входити також представники роботодавців у разі, якщо вони є:

- співробітниками організацій, підприємств, закладів освіти, які є базами практичної підготовки здобувачів вищої освіти Університету;
- є випускниками Університету за відповідною спеціальністю або ОП;
- є керівниками організацій, підприємств, закладів освіти, або їх підрозділів, у яких працюють випускники Університету.

3.7. Здобувачі вищої освіти, які навчаються в Університеті, можуть входити до складу робочої групи ОП.

3.8. Будь-які зміни в складі робочої групи у разі її незадовільної роботи або зміни у кадровому складі Університету здійснюються на підставі рапорту гаранта ОП, схвалюються рішенням вченої ради факультету, Вченої ради Університету та затверджуються наказом ректора.

3.9. Функції робочої групи ОП:

- супроводження освітньої програми з урахуванням пропозицій роботодавців, учасників фокус-груп здобувачів вищої освіти із забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти, випускників Університету, національних та міжнародних громадських організацій тощо;
- участь у моніторингу якості ОП відповідно до критеріїв оцінювання якості ОП;
- здійснення аналізу матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітньої програми необхідними ресурсами (підручниками, навчальними посібниками, довідковою та іншою літературою, фаховими періодичними виданнями, у їх числі електронними);
- аналіз кадрового забезпечення освітньої програми;
- внесення пропозицій щодо удосконалення існуючих освітніх програм і подання їх на розгляд науково-методичної ради, вченої ради Університету згідно з встановленими процедурами;

- спільно з Центром забезпечення якості освіти Університету здійснення підготовки та супроводження процесу акредитації освітніх програм;
- спільно з адміністратором ЄДЕБО забезпечення актуальності інформації в ЄДЕБО, на вебсайті Університету освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти, їх навчально-методичного забезпечення, навчальних планів тощо.

3.10. Здобувачі вищої освіти, представники роботодавців беруть участь у конструюванні та вдосконаленні ОП, оцінці їх компонентів та якості викладання.

3.11. Проєкти ОП та змін до них оприлюднюються у відкритому доступі на вебсайті Університету для громадського обговорення не пізніше як за 1 місяць до їх розгляду, а також таблицю пропозицій протягом 1 тижня після закінчення громадського обговорення.

3.12. Процедури доступу до навчання за ОП, оцінювання, присвоєння кваліфікацій, визнання результатів попереднього формального та неформального навчання, визнання результатів навчання за освітніми деклараціями є чітко визначеними та прозорими й забезпечують встановлення відповідності (чи невідповідності) демонстрованих здобувачем освіти результатів навчання вимогам відповідної ОП та додатковим умовам присвоєння кваліфікації (за наявності).

3.13. Університет забезпечує мінімально необхідний рівень кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників шляхом:

- формулювання чітких вимог щодо змістових компонентів посади, (зокрема щодо здатності й готовності кандидата розвивати відповідні актуальні та пріоритетні наукові напрями досліджень, налагоджувати міжнародну співпрацю та/або брати у ній участь, налагоджувати трансфер знань та технологій тощо) при оголошенні конкурсу на посаду науково-педагогічного працівника;
- організації періодичного оцінювання професійної компетентності та якості викладання (у тому числі здобувачами освіти);
- стимулювання професійного розвитку науково-педагогічних і педагогічних працівників, спонукання їх до наукової та/або інноваційної діяльності;
- сприяння (організаційного, інформаційного, фінансового) академічній мобільності науково-педагогічних та педагогічних працівників;
- створення умов для підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників.

3.14. Університет забезпечує учасникам освітнього процесу (у тому числі іноземним здобувачам вищої освіти та здобувачам вищої освіти з

особливими потребами) безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, науко-метричних баз даних, надання їм фахової консультаційної підтримки тощо, а також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків, надає підтримку випускникам у працевлаштуванні.

3.15. Університет забезпечує збір, аналіз і використання інформації, необхідної для ефективного управління ОП (показники ефективності навчання й викладання, результати опитувань з питань якості вищої освіти здобувачів вищої освіти та випускників, працевлаштування випускників тощо).

3.16. Університет оприлюднює та стимулює оприлюднення (державною мовою і щонайменше однією іноземною мовою) визначеної вимогами законів України «Про освіту» і «Про вищу освіту» публічної інформації: про освітні програми та їхні компоненти (у тому числі програми навчальних дисциплін), дані, що підтверджують компетентність науково-педагогічних працівників, правила вступу, офіційні документи про організацію освітнього процесу, дані про акредитацію освітніх програм.

3.17. Університет забезпечує всебічний моніторинг усіх питань, що стосуються: потреб ринку праці, успішності, змісту освітніх програм, програм навчальних дисциплін, навантаження й оцінювання, умов навчання.

3.18. Університет формує самозвіти з освітніх програм, проводить самооцінку на рівні структурних підрозділів та університету в цілому, забезпечує подачу заяв на обов'язкове зовнішнє оцінювання якості вищої освіти у порядку та в терміни, визначені законодавством України, а також, за окремими рішеннями, на акредитацію міжнародними агентствами забезпечення якості вищої освіти.

4. Поточний моніторинг, періодичний перегляд, оновлення та закриття освітніх програм

4.1. Моніторинг освітніх програм здійснюється з метою підтвердження їхньої актуальності з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань і затребуваності фахівців на ринку праці; визначення сильних і слабких сторін реалізації освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою і на цій підставі визначення шляхів підвищення якості освітніх програм та забезпечення їх відповідності критеріям оцінювання якості освітньої програми; надання усім зацікавленим сторонам інформації про якість освітньої програми та освітньої діяльності за освітньою програмою.

4.2. Моніторинг освітніх програм здійснюється на загальноуніверситетському рівні та на рівні ОП.

4.3. Моніторинг на рівні ОП здійснюється, як правило, членами робочої групи програми за участі профільних кафедр із залученням представників органів студентського самоврядування. Відповідальність за організацію і проведення моніторингу на рівні ОП покладається на її гаранта. Результати моніторингу не менш як один раз рік обговорюються на науково-методичній комісії і на вченій раді відповідного факультету. Звіти з моніторингу на рівні ОП подаються до Центру забезпечення якості освіти Університету.

4.4. Гарант та робоча група освітньої програми відстежує:

- змістове наповнення ОП, його відповідність стандартам вищої освіти та професійним стандартам (за наявності), вимогам Національної рамки кваліфікацій;
- забезпечення відповідності ОП критеріям оцінювання освітніх програм;
- актуальність мети та цілей навчання ОП;
- кадрове та матеріально-технічне забезпечення;
- врахування інтересів стейкхолдерів, залучення роботодавців до реалізації ОП.

4.5. Організація та здійснення загальноуніверситетського моніторингу покладається на Центр забезпечення якості освіти Університету. Центр забезпечення якості освіти готує аналітичні матеріали для Науково-методичної ради та Вченої ради Університету за звітами про моніторинг на рівні ОП, сприяє узагальненню та поширенню кращих практик в межах Університету, своєчасному виявленню негативних тенденцій, здійснює допомогу у формуванні самозвітів для акредитації програм і формування фактологічної бази для інституційної акредитації.

4.6. Моніторинг на загальноуніверситетському рівні передбачає:

- організацію й аналіз опитувань (анкетувань, оцінювань): здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників факультету з питань організації освітнього процесу за ОП, якості освітньої програми;
- організацію й аналіз опитувань випускників з питань якості освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності;
- оцінку наявності й доступності робочих програм навчальних дисциплін, силабусів (за наявності), практик, курсових робіт тощо;
- оцінку наявності, якості й доступності інформаційного забезпечення.

4.7. Моніторинг ОП передбачає їхнє оцінювання за такими критеріями:

- проектування та цілі освітньої програми

- структура та зміст ОП;
- доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання;
- навчання і викладання за ОП;
- контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність;
- людські ресурси;
- освітнє середовище та матеріальні ресурси;
- внутрішнє забезпечення якості ОП;
- прозорість та публічність;
- навчання через дослідження.

4.8. Організація і проведення внутрішнього моніторингу якості освітніх програм здійснюється відповідно до Положення про моніторинг якості освіти в Одеському національному університеті імені І.І.Мечникова. Опитування здобувачів вищої освіти в Університеті здійснюється відповідно до Положення про організацію і проведення опитування здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

4.9. Основними підставами для оновлення або закриття освітніх програм є:

- зміни у нормативних документах, які регулюють питання змісту освіти за відповідним рівнем та/або спеціальністю, у тому числі прийняття нових освітніх та професійних стандартів;
- результати моніторингу, якщо ними встановлено: 1) невідповідність розрахованого навантаження реальному навантаженню здобувача вищої освіти на опанування програми в цілому та/або на вивчення навчальних дисциплін; 2) недостатній рівень опанування програмних результатів навчання більшістю здобувачів вищої освіти; 3) недостатню валідність результатів оцінювання; 4) інші факти, які свідчать про недосягнення визначених ОП цілей та/або недотримання вимог стандартів забезпечення якості;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми;
- перевищення витрат на реалізацію ОП над плановими показниками та/або суттєве зменшення надходжень на її реалізацію, що унеможливило її фінансування у повному обсязі;
- результати моніторингу ринку праці, якими виявлено невідповідність ОП його потребам;
- інші визначені законодавством України обставини.

4.10. Питання щодо необхідності перегляду освітніх програм щорічно розглядаються на засіданні проєктної групи за відповідним поданням гаранта

ОП на основі аналізу та оцінки результатів моніторингу. Результатом перегляду ОП можуть бути рішення про оновлення, закриття ОП або про відсутність потреби у змінах ОП.

4.11. Оновлення ОП виконується шляхом затвердження відповідних змін на наступний навчальний рік, як правило, в період з 1 вересня до 31 травня поточного року.

4.12. Внесення змін до ОП і прийняття рішення про їхнє припинення здійснюються з дотриманням тих самих умов і у тому ж порядку, що і затвердження.

Форма освітньої програми

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ОНУ імені І. І. Мечникова

Голова Вченої ради _____ (ПІБ)

(протокол № ____ від “ ____ ” _____ 202_ р.)

Освітня програма вводиться в дію

з « ____ » _____ 2020 р

Ректор _____ (ПІБ)

(наказ № ____ від " ____ " _____ 2020 р.)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА/НАУКОВА ПРОГРАМА

(назва освітньої програми)

першого (бакалаврського)/другого (магістерського)/третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**за спеціалізацією**(за наявності) _____

(код, назва спеціалізації)

за спеціальністю _____

(код, назва спеціальності)

галузі знань _____

(код, назва галузі знань)

Освітня кваліфікація _____

(назва кваліфікації)

Гарант освітньої програми:

(вказати посаду, науковий ступінь,
вчене звання)_____
(прізвище, ініціали)

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми _____
(назва програми)

першого (бакалаврського)/другого (магістерського)/третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

ІНІЦІЙОВАНО проектною групою освітньої програми / **ІНІЦІЙОВАНО**
ЗМІНИ робочою групою освітньої програми
від «__» _____ 20__ р.

Гарант освітньої програми _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

СХВАЛЕНО
навчально-методичною комісією факультету _____
(назва факультету)

Протокол № ____ від _____ 20__ р.

Голова НМК
факультету _____
(назва факультету) (підпис) (прізвище, ініціали)

СХВАЛЕНО
вченою радою факультету _____
(назва факультету)

Протокол № ____ від _____ 20__ р.

Голова вченої ради
факультету _____
(назва факультету) (підпис) (прізвище, ініціали)

СХВАЛЕНО
науково-методичною радою ОНУ імені І. І. Мечникова
Протокол № ____ від _____ 20__ р.

Голова науково-методичної ради
ОНУ імені І.І. Мечникова _____
(прізвище, ініціали)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною/робочою групою у складі:

1. ....
2. ....
3. ....

Рецензії-відгуки зовнішніх стейхолдерів

1. ....
2. ....
- 3.

Профіль освітньої програми зі спеціальності _____
 Шифр, назва спеціальності
за спеціалізацією _____ (за наявності)

1. Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	
Офіційна назва освітньої програми	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	
Передумови	
Мова викладання	
Термін дії освітньої програми	
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
2. Мета програми	
В	3. Характеристика програми
1	Предметна область, галузь знань
3	Орієнтація програми
	Фокус програми: загальна/ спеціальна
	Особливості програми
С	4. Працевлаштування та продовження освіти
1	Працевлаштування
2	Подальше

	навчання	
D	5. Викладання та оцінювання	
1	Викладання та навчання	
2	Система оцінювання	
E	6. Програмні компетентності	
	Інтегральна компетентність	
	Загальні компетентності (ЗК)	
	Фахові компетентності (ФК)	
F.	7. Програмні результати навчання	
G	8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
	Кадрове забезпечення	
	Матеріально-технічне забезпечення	
	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	
H	9. Академічна мобільність	
	Національна кредитна мобільність	
	Міжнародна кредитна мобільність	
	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми

(Назва ОП)
та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК	ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ		
	1. Цикл дисциплін загальної підготовки		
ОК.01			
ОК.02			
ОК.03			
.....			
	3. Цикл дисциплін фахової та практичної підготовки		
ОК. 10			
ОК. 10			
ОК. 10			
....			
	Загальний обсяг обов'язкових компонент		
	Загальний обсяг вибірових компонент		
	Загальний обсяг освітньої програми		

Дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
	1. Цикл дисциплін загальної підготовки		
ВК.01			
ВК.02			
ВК.03			
.....			
	2. Цикл дисциплін фахової та практичної підготовки		
ВК. 10			
ВК. 11			
ВК. 12			
....			

2.2. Структурно-логічна схема

Логічна послідовність вивчення обов'язкових компонент освітньої програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

7. Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньо-професійної/наукової програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	...	OKN	BK1	BK2	...
ЗК1	•	•		•					
ЗК2		•	•				•	•	
ЗК3	•				•			•	
....									
ФК1	•		•	•			•		
ФК2		•				•	•		
ФК3			•	•		•		•	
...									

8. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної/наукової програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	...	OKN	BK1	BK2	...
ПРН1	•	•		•					
ПРН2		•	•				•	•	
ПРН3	•				•			•	
....									
ПРН _N	•		•	•			•		